

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUSKA PRAVA

PRVI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 20373/17
Josip ŠIMUNIĆ
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući 22. siječnja 2019.
u vijeću u sastavu:

Linos-Alexandre Sicilianos, *predsjednik*,
Ksenija Turković,
Krzysztof Wojtyczek,
Armen Harutyunyan,
Pauliine Koskelo,
Tim Eicke,
Jovan Ilievski, *suci*,

i Abel Campos, *tajnik Odjela*,

uzimajući u obzir gore navedeni zahtjev podnesen 9. ožujka 2017.,
nakon vijećanja odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

1. Podnositelj zahtjeva, g. Josip Šimunić, hrvatski je državljanin, rođen je 1978. godine i živi u Zagrebu. Podnositelja zahtjeva pred Sudom je zastupala gđa T. Vranjican Đerek, odvjetnica iz Zagreba.

A. Okolnosti predmeta

2. Činjenično stanje predmeta, kako ga je iznio podnositelj zahtjeva, može se sažeti kako slijedi.

3. Dana 8. prosinca 2015. godine Prekršajni sud u Zagrebu proglasio je podnositelja zahtjeva, nogometaša, krivim jer je „dobacivao gledateljima [na nogometnoj utakmici] poruke, čiji sadržaj potiče mržnju na temelju rasne,

nacionalne i vjerske pripadnosti“, što je predstavljalo prekršaj na temelju članka 4. stavka 1. podstavka 7. Zakona o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima. Izrečena mu je novčana kazna u iznosu od 5.000 kuna. Taj se događaj dogodio na utakmici između hrvatske i islandske nogometne reprezentacije. Relevantni dio prvostupanjske presude glasi:

„Sud nije uvažio obranu okrivljenika, budući je tijekom postupka utvrđeno, a što je jasno vidljivo iz video snimke događaja od dana 19. studenog 2013. godine, da je okrivljenik počinio djelo prekršaja koje mu se stavlja na teret u optužnom prijedlogu. Naime, događaj se zbivao na stadionu Maksimir, nakon službenog završetka [nogometne] utakmice, kada okrivljenik uzima mikrofon, izlazi na središnji dio travnjaka, te okrenut prema gledateljima, obraća se istima, upućujući im uzvik „Za dom“, iako je trebao znati i biti svjestan, imajući, pri tome, u vidu mjesto na kojemu je upućivao ovaj pozdrav, kakvu će to reakciju izazvati kod gledatelja, koji su na njegov uzvik „Za dom“ odvratili sa odzdravom „Spreman“. Međutim, iako je čuo što su gledatelji odgovorili, još im se tri puta obraća na isti način, odnosno, sa uzdignutom rukom u vis, uzvikuje „Za dom“, na što gledatelji odzdravljaju sa „Spreman“. Prema tome, sve navedene, odnosno, okolnosti samog događaja, dakle, mjesto počinjenja prekršaja, način i komunikacija okrivljenika sa gledateljima, ukazuju na to da je okrivljenik, prema gledateljima, na sportskom natjecanju, upućivao poruke čiji sadržaj potiče mržnju na temelju rasne, nacionalne, regionalne ili vjerske pripadnosti, budući se uzvik, odnosno, pozdrav „Za dom“ uz odzdrav „spremni“ koristio kao službeni pozdrav totalitarnog režima Nezavisne države Hrvatske, te je kao takav ukorijenjen kao simbol rasističke ideologije, uz izraženi prezir prema drugim ljudima, zbog njihove vjerske i etničke pripadnosti, te trivijaliziranja žrtava protiv čovječnosti.

Nadalje, sam pozdrav „Za dom“, što je činjenica, i koju je okolnost u svojem izlaganju naveo profesor J.J., jer stari hrvatski pozdrav zastupljen i ukorijenjen u hrvatskom narodu, budući se može promatrati ... sa dva aspekta, jedan je smišljen bez povezivanja s povijesnim vremenom, te iz toga aspekta nema nikakve veze sa rasizmom, već se odnosi isključivo na dom, dakle braniti, čuvati dom, te u njemu nema agresivnosti, niti je adresiran na neku drugu rasu ili društvenu grupu, već je isključivo povezan sa domom i svim izvedenicama u kojima je osnova korijen riječi dom ili za dom, a druga je dimenzija povijesna, jer se radi o starom hrvatskom izrazu, koji se koristio u najrazličitijima prigodama i situacijama tako da ga možemo naći u svim vidovima društva od pjesništva i umjetnosti do političkog, društvenog života, ovisno o situaciji, što se tako isto može vidjeti na primjeru opere Ivana Plemenitog Zajca, Nikola Šubić Zrinski, gdje se taj izraz učestalo koristi ... te da se uzvik „Za dom“ vrlo često koristio u hrvatskom obrambenom ratu tijekom srbijanske oružane agresije, a također je ovaj pozdrav unesen, zapravo, vezan za niz hrvatskih oružanih postrojbi ... Također je J.J. naveo da je NDH, kao i svi totalitarni režimi, koristili sva obilježja i ono što je bilo utjecajno tradicijski u narodu, pa je i izraz „Za dom“ jedan od masovno najutjecajnijih izraza, a službeno najčešće „Za dom i poglavnika“, naglašavajući Hrvatska nikada nije vodila napadački rat, već isključivo obrambeni, pa je razumljivo da je izraz „Za dom“ u svim izvedenicama bio korišten, ali uvijek u značenju obrane, defanzivno, a nikada u ofanzivnom smislu, dakle, radi se o starom hrvatskom, tradicijskom pozdravu.

Međutim, u konkretnom slučaju, pozdrav „Za dom“, imajući u vidu sve okolnosti vezane uz isti, dakle, mjesto na kojemu ga je okrivljenik uzvikivao, način i njegova komunikacija s gledateljima, koji su na njegov prvi pozdrav „Za dom“, odgovorili sa „Spremni“ te ponavljanje istoga još tri puta, iako je jasno čuo kakvu je reakciju, kod gledatelja, izazvao uzvik „Za dom“, kada ga im je prvi put uputio, međutim, nastavlja i

dalje uzvikivati isto prema gledateljima, na što su mu oni, svaki put, odgovorili sa „Spreman“, pa je nedvojbeno, da je pozdrav „Za dom“, od strane okrivljenika, bio upućen gledateljima s ciljem, odnosno, jasno ih je pozvao, tj. poticao, da na njegov pozdrav „Za dom“ odgovore sa „Spremni“, što se, kao službeni pozdrav koristio za vrijeme totalitarnog režima Nezavisne države Hrvatske, pri čemu je potrebno naglasiti da je Republika Hrvatska, između ostalog, potpisnica Konvencije Ujedinjenih naroda o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije, a također je isto stajalište izraženo i u presudi Europskog suda za ljudska prava, Sugg i Dobbs, u kojoj je, između ostalog, navedeno, da je zabrana rasističkog govora od temeljnog značenja u demokratskom društvu.

4. Točno neutvrđenog datuma podnositelj zahtjeva podnio je žalbu protiv prvostupanjske presude, tvrdeći da prvostupanjski sud nije uzeo u obzir mišljenje vještaka J.J.-a te da on svojim postupcima nije poticao na mržnju niti je ikoga diskriminirao.

5. Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske potvrdio je osuđujuću presudu protiv podnositelja zahtjeva dana 27. siječnja 2016., a novčana je kazna povećana na 25.000 hrvatskih kuna (HRK). Relevantni dio te presude glasi:

U odnosu na navod žalbe da je prvostupanjski sud u provedenom postupku trebao provesti novo vještačenje radi dodatnih pojašnjenja činjenica o značenju uzvika „Za dom spremni“, ukazuje se da je isti neosnovan. To iz razloga što izvedeni dokazi, pa tako i mišljenje vještaka, ne obvezuje sud u pogledu utvrđivanja bitnih činjenica koje čine biće prekršaja, već je ta odluka na sudu koji samostalno i neovisno cijeni vrijednost izvedenog dokaza i donosi odluku o krivnji, držeći se općeprihvaćenih načina odlučivanja. S obzirom da iz iskaza ispitanog vještaka prof. dr. sc. J.J.-a, povjesničara i političara, ne proizlazi univerzalan odgovor o prirodi korištenja pozdrava „Za dom spremni“, niti se to može očekivati s obzirom na notornu kompleksnost i višeznačje korištenja tog izraza u različitim hrvatskim povijesnim vremenima, prvostupanjski je sud svoju odluku temeljio na nedvojbeno utvrđenim bitnim činjenicama za konkretni postupak, a to su okrivljenikovo dobacivanje gledateljima, odnosno, uzvikivanje pozdrava „Za dom“, u više navrata putem mikrofona, nakon nogometne utakmice na stadionu, čiji sadržaj, iskazuje i potiče na mržnju na temelju rasne nacionalne, [etničke] regionalne i vjerske pripadnosti. Naime, nesporna je činjenica da je navedeni uzvik, bez obzira na njegov prvotni hrvatski književni i pjesnički značaj, korišten i kao službeni pozdrav Ustaškog pokreta i totalitarnog režima Nezavisne države Hrvatske (NDH), koji se nalazio i na svim službenim dokumentima, bilo u izvornom obliku „Za dom i poglavnik spremni“ ili u njegovim skraćenim oblicima „Za dom spremni“ ili „Za dom“, a koji pokret je iznikao iz fašizma, temeljenog između ostalog i na rasizmu, pa time simbolizira mržnju prema ljudima drugačije vjerske i etničke pripadnosti, manifestaciju rasističke ideologije, kao i podcjenjivanje žrtava zločina protiv čovječnosti...“

6. Dana 6. lipnja 2016. godine podnositelj zahtjeva podnio je ustavnu tužbu. Naveo je da su njegova prava na temelju članka 14. stavka 2., članka 29. stavaka 1. i 4., članka 38. stavaka 1. i 2. i članka 16. Ustava (vidi stavak 8. ove odluke), kao i njegova prava na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije, bila povrijeđena. Na sljedeći je način objasnio te navode.

Naveo je da je povrijeđeno njegovo pravo na jednakost pred zakonom na temelju članka 14. stavka 2. Ustava jer su drugi sudovi u istovjetnoj situaciji oslobodili druge osobe optužene za korištenje istog izraza. S tim u vezi

pozvao se na odluku koju je donio Prekršajni sud u Kninu dana 22. prosinca 2011. te na odluku koju je donio Prekršajni sud u Zagrebu dana 23. prosinca 2008. godine, navodeći da je bio diskriminiran u odnosu na optuženike u ta dva predmeta.

Nadalje je naveo da su, protivno članku 29. Ustava i članku 6. stavku 1. Konvencije, odluke nižih sudova bile proizvoljne jer sudovi nisu ocjenjivali pravo značenje izraza koji je koristio. Konkretno, nisu ocjenjivali je li znao da je sporni izraz simbolizirao službeni pozdrav totalitarnog režima Nezavisne države Hrvatske i da je time iskazivao rasističku ideologiju i prezir prema drugima na temelju njihova vjerskog i etničkog identiteta. Nisu uzeli u obzir činjenicu da se obraćao hrvatskim nogometnim navijačima u kontekstu slavlja zbog uspjeha nacionalne reprezentacije, a ne iskazivanja rasističke ideologije.

Niži sudovi također nisu uistinu razmotrili mišljenje vještaka J.J.-a. Prema tome, njegovo pravo na obrazloženu odluku bilo je povrijeđeno, kao i načelo *in dubio pro reo*.

Također je tvrdio da je povrijeđeno njegovo pravo na slobodu izražavanja jer su niži sudovi smatrali da je bilo kakvo korištenje inkriminiranog izraza, u bilo kojem kontekstu, pred bilo kojim gledateljima, posve neprihvatljivo te su ga stoga u potpunosti zabranili, bez ikakvog ocjenjivanja razmjernosti.

7. Ustavni sud odbio je ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva dana 8. studenog 2016. godine.

U pogledu prigovora podnositelja zahtjeva da je bio diskriminiran, Ustavni je sud presudio kako slijedi:

„[... da je u oba slučaja na koje se podnositelj zahtjeva poziva] u ustavnoj tužbi riječ o prvostupanjskim odlukama, za koje se, međutim, ne navodi jesu li osporene pred Visokim prekršajnim sudom kao nadležnim drugostupanjskim sudom. Stoga se nitko, pa ni podnositelj, ne može pozvati na stajalište izraženo u tim odlukama kao na stabilnu i ujednačenu sudsku praksu. Uz navedeno, ističe se da se Prekršajni sud u Kninu ... nije upuštao u meritum [citiranog] predmeta budući da je okrivljenika oslobodio od optužbe zbog pogrešne pravne kvalifikacije djela ... U drugom pak predmetu [koji je podnositelj citirao], Prekršajni sud u Zagrebu ... oslobodio je okrivljenika od optužbe za počinjenje djela iz članka 6. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, zbog toga što je utvrdio da u činjeničnim okolnostima tog slučaja nije ostvareno bitno biće tog djela – ponašanje okrivljenika koje je bilo naročito drsko i nepristojno i koje je narušilo mir drugih posjetitelja koncerta. Prema tome, iz navedenog proizlazi da su neosnovani navodi podnositelja da je u konkretnom slučaju riječ o usporedivim situacijama [u odnosu na njegovu].“

U pogledu prava podnositelja zahtjeva na slobodu izražavanja, Ustavni sud, pozivajući se na načela utvrđena u sudskoj praksi Suda i posebice izričito citirajući stavak 69. presude u predmetu *Guja protiv Moldavije* ([VV], br. 14277/04, 12. veljače 2008.), zaključio je kako slijedi:

„Ustavni sud utvrđuje da je do prekršajnog kažnjavanja podnositelja došlo na temelju zakona – ZoSNŠN-a, te da presude sudova koje su osporene u ovom ustavnosudskom postupku predstavljaju miješanje u slobodu izražavanja podnositelja. Međutim, to je miješanje utemeljeno na zakonu i imalo je legitiman cilj. Legitiman cilj kažnjavanja

ponašanja kojima se iskazuje ili potiče mržnja na temelju rasne ili druge pripadnosti na sportskim natjecanjima jest zaštita dostojanstva drugih, ali i temeljnih vrijednosti demokratskog društva.

Ustavni sud ističe da sloboda izražavanja sa sobom nosi i dužnosti i odgovornosti. Prekršajno odnosno kazneno zakonodavstvo zadnja je crta obrane vrijednosti društva. Primjena mjerodavnih odredaba ZoSNŠN-a na slučaj podnositelja, uzevši u obzir sve okolnosti konkretnoga događaja, ne može se smatrati prekomjernim zadiranjem u slobodu [izražavanja] podnositelja.

Stoga, iako je podnositelju izrečena prekršajna sankcija za njegovo postupanje, naprijed navedena razmatranja dostatna su Ustavnom sudu za zaključak da miješanje kojemu je prigovoreno nije bilo nerazmjerno u odnosu na legitimni cilj koji se nastojao postići.“

B. Mjerodavno domaće pravo

8. Mjerodavni dio Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine br. 56/1990, 135/1997, 113/2000, 28/2001, 76/2010 i 5/2014) glasi kako slijedi:

Članak 14.

„...“

(2) Svi su pred zakonom jednaki.“

Članak 16.

„(1) Slobode i prava mogu se ograničiti samo zakonom da bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi te pravni poredak, javni moral i zdravlje.

(2) Svako ograničenje slobode ili prava mora biti razmjerno naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju.

...“

Članak 29.

„(1) Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.

...“

(4) Dokazi pribavljeni na nezakonit način ne mogu se uporabiti u sudskom postupku.

Članak 31.

„Nitko ne može biti kažnjen za djelo koje prije nego je počinjeno nije bilo utvrđeno zakonom ili međunarodnim pravom kao kazneno djelo, niti mu se može izreći kazna koja nije bila određena zakonom ...“

Članak 38.

„(1) Jamči se sloboda mišljenja i izražavanja misli.

(2) Sloboda izražavanja misli obuhvaća osobito slobodu tiska i drugih sredstava priopćavanja, slobodu govora i [slobodu] javnog nastupa i slobodno osnivanje svih ustanova javnog priopćavanja.

...“

Članak 134.

„Međunarodni ugovori koji su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom i objavljeni, a koji su na snazi, čine dio unutarnjega pravnog poretka Republike Hrvatske, a po pravnoj su snazi iznad [domaćih] zakona ...“

9. Mjerodavni dijelovi Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima (Narodne novine br. 117/2003, 71/2006, 4320/09, 34/2011 i 68/2012) glase:

Članak 4.

„1. Protupravnim ponašanjem u smislu ovoga Zakona smatra se:

...

- pjevanje pjesama ili dobacivanje poruka čiji sadržaj iskazuje ili potiče mržnju ili nasilje na temelju rasne, nacionalne, regionalne ili vjerske pripadnosti ...“

Članak 39.a

„(1) ...

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 25.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 30 dana do najdulje 60 dana kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja:

...

2. pjeva pjesme ili dobacuje natjecateljima ili drugim gledateljima poruke čiji sadržaj iskazuje ili potiče mržnju na temelju rasne, nacionalne, regionalne ili vjerske pripadnosti (članak 4. stavak 1. podstavak 7.)

...“

C. Mjerodavno međunarodno pravo i praksa

10. Mjerodavni dio Konvencije Vijeća Europe o integriranom pristupu sigurnosti, zaštiti i uslugama na nogometnim utakmicama i drugim športskim priredbama, koja je usvojena 3. srpnja 2016., a na snagu je stupila 1. studenog 2017., (CETS br. 218, Hrvatska ju nije ratificirala) glasi kako slijedi:

Članak 5. – Sigurnost, zaštita i usluge na športskim stadionima

”...“

7. Stranke će poticati svoje nadležne agencije da naglašavaju potrebu da igrači, treneri ili drugi predstavnici momčadi koje sudjeluju postupaju u skladu s ključnim športskim načelima, kao što su tolerancija, poštovanje i *fair play*, te prepoznaju da nasilno, rasističko ili drugo provokativno postupanje može negativno utjecati na ponašanje gledatelja.“

„Izvješće s objašnjenjima

...

32. Budući da je šport način prenošenja vrijednosti, preambulom se od različitih aktera zahtijeva da, provodeći ovaj integrirani pristup, poštuju i promiču temeljne vrijednosti Vijeća Europe, kao što su socijalna kohezija, tolerancija i borba protiv diskriminacije.

...“

11. U Preporuci (2001)6 Odbora ministara Vijeća Europe državama članicama o izmijenjenom Kodeksu športske etike (*koju je Odbor ministara usvojio 16. lipnja 2010.*) vladama država članica preporučuje se da usvoje učinkovite politike i mjere usmjerene na sprječavanje i suzbijanje rasističkog, ksenofobnog, diskriminatornog i netolerantnog ponašanja u svim športovima, a posebice u nogometu, te da u svojim propisima jasno navedu da su rasistički slogani, simboli, geste i pjevanje strogo zabranjeni na stadionima i oko njih te naznače kazne koje će se izricati zbog kršenja tih propisa.

12. Mjerodavni dio Opće preporuke politike br. 12 Europske komisije protiv rasizma i nesnošljivosti (ECRI) o borbi protiv rasizma i rasne diskriminacije u području športa (usvojene 19. prosinca 2008.) glasi kako slijedi:

„... Odbacujući svaki pokušaj trivijaliziranja rasističkih djela počinjenih tijekom športskih događaja;

...

Preporučuje da vlade država članica:

...

II. Suzbijaju rasizam i rasnu diskriminaciju u športu i u tu svrhu:

...

5. osiguraju donošenje općih i, prema potrebi, posebnih zakona protiv rasizma i rasne diskriminacije u športu. Zakonodavac bi posebno trebao osigurati:

- a) jasnu definiciju rasizma i rasne diskriminacije;
- b) da se posebni oblici rasizma i rasne diskriminacije, prema potrebi, definiraju i zabrane;
- c) odgovarajuće i sveobuhvatno zakonodavstvo za borbu protiv diskriminacije;
- d) zakonske odredbe kojima se kažnjavaju rasistička djela;

...

10. pozovu športske saveze i športske klubove:

- a) da prepoznaju da je rasizam važan problem u športu na svim razinama i da javno pokažu svoju predanost borbi protiv njega;
- b) da uspostave interne mehanizme za rješavanje slučajeva rasizma i rasne diskriminacije;

...

11. podsjećaju sportaše i trenere:

a) da se suzdrže od rasističkog ponašanja u svim okolnostima

...“

13. Mjerodavni dio obrazloženja iste Preporuke glasi:

„II. Suzbijaju rasizam i rasnu diskriminaciju u športu i u tu svrhu:

Stavak 5. Preporuke:

‘osiguraju donošenje općih i posebnih zakona protiv rasizma i rasne diskriminacije u športu’

31. ... Važno je priznati da rasistička djela čine i sportaši, treneri i ostalo športsko osoblje, kao i obični navijači. Međutim, posebnu je pozornost potrebno posvetiti aktivnostima ekstremističkih neonacističkih i desničarskih skupina, ...

32. ... i riskira se pretvaranje rasizma u športu, a time i rasizma općenito, u nešto banalno i normalno. ECRI stoga kategorički odbacuje svaki pokušaj da se takva djela opravdaju ili trivijaliziraju pod izgovorom da su događaji tijekom kojih se zbivaju izrazito emocionalni. Mora biti jasno da je „ono što je nezakonito izvan stadiona, također nezakonito unutar stadiona.

33. zakonom se trebaju kazniti sljedeća djela kada su počinjena namjerno:

a) javno poticanje na nasilje, mržnju ili diskriminaciju,

b) javne uvrede i kleveta ili

c) prijetnje protiv neke osobe na temelju njezine rase, boje kože, jezika, vjere, nacionalnosti ili nacionalnog ili etničkog podrijetla;

d) javno izražavanje, s rasističkim ciljem, neke ideologije koja pripisuje superiornost nekoj grupi osoba ili koja omalovažava ili obezvrjeđuje neku grupu osoba na temelju njihove rase, boje kože, jezika, vjere, nacionalnosti ili nacionalnog ili etničkog podrijetla;

e) javno poricanje, trivijaliziranje, opravdavanje ili odobravanje, s rasističkim ciljem, zločina genocida, zločina protiv čovječnosti ili ratnih zločina;

...“

14. Mjerodavni dio Izvješća ECRI-a o Hrvatskoj (usvojenog 21. ožujka 2018. i objavljenog 15. svibnja 2018.) glasi kako slijedi:

„Govor mržnje u športu

...

32. Športski događaji i dalje su forumi za ponavljanje incidenata govora mržnje. FIFA je opetovano izrekla novčane kazne Hrvatskom nogometnom savezu i zabrane navijačima i igračima zbog rasističkog ponašanja na nogometnim utakmicama, koje je i ovaj put uglavnom povezano s izrazom nostalgije za ustaškim režimom. U lipnju 2015. hrvatski navijači istaknuli su kukasti križ tijekom utakmice protiv Italije.

...

36. ... U 13 predmeta počinitelji su osuđeni zbog javnog korištenja izraza 'Za dom spremni' temeljem prekršajne odgovornosti te im je izrečena novčana kazna od oko 700 kuna (oko 100 eura). Pučka pravobraniteljica naglasila je kako je izricanje lakših kazni kod sankcioniranja gotovo redovita praksa. ECRI taj trend prima na znanje sa zabrinutošću te svraća pozornost na pravnu nesigurnost koja proizlazi iz različitih režima sankcioniranja koji se primjenjuju na incidente govora mržnje kao na prekršaje, kao što to ponavljaju pučka pravobraniteljica i NVO-i.

...

46. ECRI smatra kako političari i javne osobe trebaju zauzeti čvrsto stajalište protiv netolerantnih izjava koristeći protugovor, čak i ako takve izjave ne dosegnu razinu koja se zahtijeva za primjenu kaznenih sankcija. ECRI ima malo dokaza da osobe koje predvode u stvaranju mišljenja aktivno koriste protugovor za razliku od značajnih napora koje ulaže civilno društvo. Iako su rijetki, ipak postoje neki primjeri dobre prakse. Na primjer, u svibnju 2016. predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović odgovorila je na porast govora mržnje javno osudivši ustaški režim i pozvala na međuetničku toleranciju.“

PRIGOVORI

15. Podnositelj zahtjeva prigovorio je na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije da su hrvatski sudovi bili nedosljedni u pristupu predmetima kao što je njegov.

16. Također je prigovorio, na temelju članka 7. Konvencije, da korištenje predmetnog izraza nikada nije bilo zabranjeno nacionalnim pravom.

17. Podnositelj zahtjeva također je prigovorio da je povrijeđeno njegovo pravo na slobodu izražavanja na temelju članka 10. Konvencije.

18. Nadalje je prigovorio, na temelju članka 13., da korištena pravna sredstva nisu bila učinkovita.

19. Konačno, prigovorio je na temelju članka 1. Protokola br. 12 da je bio diskriminiran budući da su druge osobe koje su koristile isti izraz bile oslobođene optužbe dok je on proglašen krivim i izrečena mu je novčana kazna.

PRAVO

A. Članak 6. Konvencije

20. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da su hrvatski sudovi bili nedosljedni u njihovom pristupu. Pozvao se na članak 6. stavak 1. Konvencije čiji mjerodavni dio glasi:

„... u slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv njega svatko ima pravo da ... sud pravično ... ispita njegov slučaj.“

21. Sud ponavlja da njegova uloga nije dovođenje u pitanje tumačenja domaće prava od strane domaćih sudova. Slično tome, u načelu, nije njegova funkcija da uspoređuje različite odluke nacionalnih sudova, čak i ako su donesene u očigledno sličnim postupcima; on mora poštovati neovisnost tih sudova (vidi predmet *Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske* [VV], br. 13279/05, stavci 49. - 50., 20. listopada 2011., i druge izvore prava u njemu citirane). Također se smatralo da se određena odstupanja u tumačenju mogu prihvatiti kao značajka svojstvena svakom pravosudnom sustavu koji se, kao i hrvatski, temelji na mreži raspravnih i žalbenih sudova koji imaju ovlasti nad određenim područjem (vidi, *mutatis mutandis*, *Tudor Tudor protiv Rumunjske*, br. 21911/03, stavak 29., 24. ožujka 2009., i *Tomić i drugi protiv Crne Gore*, br. 18650/09 i devet drugih, stavak 53., 17. travnja 2012.). Međutim, ako postoje duboke i dugotrajne razlike, praksa najvišeg domaće suda sama po sebi može biti u suprotnosti s načelom pravne sigurnosti, što je načelo koje je implicitno sadržano u Konvenciji i koje predstavlja jedan od osnovnih elemenata vladavine prava (vidi *Beian protiv Rumunjske* (br. 1), br. 30658/05, stavci 37. - 39., ECHR 2007-V (izvadci)).

22. Kriteriji za ocjenjivanje jesu li proturječne odluke domaćih vrhovnih sudova u suprotnosti sa zahtjevom poštenog suđenja sadržanog u članku 6. stavku 1. Konvencije uključuju utvrđivanje postoje li „duboke i dugotrajne razlike“ u sudskoj praksi vrhovnog suda, propisuje li domaće pravo mehanizam za prevladavanje tih razlika, je li primijenjen i, ako je primjereno, s kojim učinkom (vidi gore citirani predmet *Nejdet Şahin i Perihan Şahin*, stavak 53.).

23. Konačno, prihvaćeno je da se različiti tretman dvaju sporova ne može smatrati stvaranjem proturječne sudske prakse ako se razlika temelji na različitim činjeničnim situacijama (vidi, *mutatis mutandis*, *Hayati Çelebi i drugi protiv Turske*, br. 582/05, stavak 52., 9. veljače 2016.; i, *Ferreira Santos Pardal protiv Portugala*, br. 30123/10, stavak 42., 30. srpnja 2015.).

24. Vraćajući se na ovaj predmet, Sud napominje da se u svojoj ustavnoj tužbi podnositelj zahtjeva pozvao na dvije odluke donesene u prekršajnim postupcima u kojima su optuženici bili oslobođeni. Prije svega, kao što je istaknuo Ustavni sud, u jednom od tih predmeta optuženik je oslobođen optužbe zbog „pogrešne kvalifikacije djela“. Stoga se dotična presuda ne može smatrati relevantnom u ovom predmetu. U pogledu drugog predmeta, Sud smatra da jedan izolirani slučaj ni na koji način ne može predstavljati dokaz o dubokim i dugotrajnim razlikama.

25. Ta su razmatranja dovoljna da Sud zaključi da je ovaj prigovor očigledno neosnovan i mora se odbaciti u skladu s člankom 35. stavcima 3. (a) i 4. Konvencije.

B. Članak 7. Konvencije

26. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da je kažnjen za djelo koje nije predstavljalo kažnjivo djelo. Pozvao se na članak 7. Konvencije koji glasi kako slijedi:

„1. Nitko ne može biti proglašen krivim za kazneno djelo počinjeno činom ili propustom koji, u času počinjenja, po unutarnjem ili po međunarodnom pravu nisu bili predviđeni kao kazneno djelo. Isto se tako ne može odrediti teža kazna od one koja je bila primjenjiva u času kad je kazneno djelo počinjeno.

2. Ovaj članak ne priječi suđenje ili kažnjavanje bilo koje osobe za neki čin ili propust koji je u času počinjenja predstavljao kazneno djelo u skladu s općim načelima prava priznatim od civiliziranih naroda.“

27. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da korištenje predmetnog izraza nikada nije bilo zabranjeno nacionalnim pravom. Štoviše, tvrdio je da je nekoliko drugih osoba koje su koristile isti izraz bilo oslobođeno optužbe u prekršajnom postupku dok je on proglašen krivim i izrečena mu je novčana kazna. Također je uputio na vještačenje provedeno tijekom postupka protiv njega, a koje je obavio povjesničar koji je ustvrdio da je riječ o „starom hrvatskom pozdravu, koji se tijekom povijesti često koristio u različitim kontekstima.

28. Sud ponavlja da je svrha pravila o iscrpljenosti domaćih pravnih sredstava državama ugovornicama dati priliku da spriječe ili isprave povrede za koje se navodi da su ih počinile prije nego se ti navodi podnesu Sudu (vidi *G.I.E.M. S.R.L. i drugi protiv Italije* [VV], br. 1828/06 i dva druga, stavak 176., 28. lipnja 2018.). Točno je da, prema sudskoj praksi Suda, nije uvijek nužno izričito se pozivati na Konvenciju tijekom domaćeg postupka pod uvjetom da je prigovor iznesen „barem u biti“. To znači da podnositelj zahtjeva mora iznijeti pravne argumente u istom ili sličnom smislu na temelju domaćeg prava kako bi nacionalnim sudovima pružio mogućnost da isprave navodno kršenje. Međutim, kao što potvrđuje sudska praksa Suda, kako bi se državi ugovornici istinski pružila mogućnost sprječavanja ili ispravljanja navodne povrede, potrebno je uzeti u obzir ne samo činjenice već i pravne argumente podnositelja zahtjeva u svrhu utvrđivanja je li prigovor podnesen Sudu zaista bio ranije iznesen, u biti, pred domaćim vlastima. To je stoga što bi „bilo u suprotnosti sa supsidijarnim karakterom sustava Konvencije kad bi se podnositelj zahtjeva, zanemarujući mogući argument iz Konvencije, pred nacionalnim tijelima mogao pozvati na neku drugu osnovu za pobijanje neke osporene mjere, a zatim podnijeti zahtjev Sudu na temelju argumenta iz Konvencije“ (vidi *Radomilja i drugi protiv Hrvatske* [VV], br. 37685/10 i 22768/12, stavak 117., 20. ožujka 2018.).

29. Glede pitanja o iscrpljivanju domaćih pravnih sredstava u Hrvatskoj, Sud je smatrao da su prije podnošenja svog zahtjeva Sudu podnositelji trebali, u skladu s načelom supsidijarnosti izložiti svoje tvrdnje pred nacionalnim tijelima, osobito pred Ustavnim sudom kao najvišim sudom u Hrvatskoj i tako

im dati priliku za ispravljanje njihove situacije (vidi *Habulinec i Filipović protiv Hrvatske* (odluka), br. 51166/10, st. 31., 4. lipnja 2013.; i *Pavlović i drugi protiv Hrvatske*, br. 13274/11, st. 32., 2. travnja 2015., s daljnjim referencama).

30. S tim u vezi, Sud napominje da se na domaćoj razini podnositelj zahtjeva nikada nije pozvao na članak 7. Konvencije. Nije se pozvao ni na članak 31. stavak 1. Ustava, koji odgovara članku 7. Konvencije (vidi stavak 8. ove odluke).

31. Štoviše, podnositelj zahtjeva nije, čak ni u biti, pred Ustavnim sudom prigovorio na povredu njegovog prava da ne bude kažnjen kada to nije propisano zakonom (usporedi *Merot d.o.o. i Storitve Tir d.o.o. protiv Hrvatske* (odl.), br. 29526/08 i 29737/08, stavak 36., 10. prosinca 2013.). Umjesto toga, ograničio se na osporavanje ocjene činjeničnog stanja koju su provele domaće vlasti i tvrdio je da je bio diskriminiran jer su dva druga optuženika u sličnim okolnostima bila oslobođena. Također je tvrdio da je povrijeđena njegova sloboda izražavanja (vidi stavak 6. ove odluke).

32. Međutim, kao što je Sud naglasio u predmetu *Merot d.o.o. i Storitve Tir d.o.o.* (ibid., stavak 36.), iz njegove sudske prakse jasno proizlazi da sama činjenica da je podnositelj iznio svoj predmet pred različite nadležne sudove ne znači samo po sebi udovoljavanje zahtjevu iz članka 35. stavka 1. Konvencije jer čak niti u pravosuđu u kojem domaći sudovi imaju mogućnost, ili čak obvezu, ispitati predmete po službenoj dužnosti, podnositelji nisu oslobođeni obveze isticanja prigovora pred tim sudovima prije nego ih potom iznesu pred Sud. Kako bi pravilno iscrpili domaća pravna sredstva, nije dovoljno da povreda Konvencije „proizlazi“ iz činjenica predmeta ili podnesaka podnositelja. Umjesto toga, oni moraju stvarno iznijeti prigovor o tome (izričito ili u biti) na način koji ne ostavlja sumnju da je prigovor, koji je kasnije podnesen Sudu, stvarno bio istaknut na domaćoj razini.

33. U tim okolnostima, Sud smatra da podnositelj zahtjeva nije pravilno iscrpio domaća pravna sredstva te stoga nije dao domaćim tijelima priliku, koja u načelu treba biti dana državama ugovornicama temeljem članka 35. stavka 1. Konvencije, razmotriti i spriječiti ili ispraviti određenu povredu Konvencije koja se protiv njih iznosi.

34. U skladu s tim, ovaj se prigovor mora odbaciti na temelju članka 35. stavaka 1. i 4. Konvencije zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih sredstava.

C. Članak 10. Konvencije

35. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da je nacionalni sud, osudivši ga u prekršajnom postupku, povrijedio njegovo pravo na slobodu izražavanja. Pozvao se na članak 10. Konvencije koji glasi kako slijedi:

„1. Svatko ima pravo na slobodu izražavanja. To pravo obuhvaća slobodu mišljenja i slobodu primanja i širenja informacija i ideja bez miješanja javne vlasti i bez obzira

na granice. Ovaj članak ne sprječava države da podvrgnu režimu dozvola ustanove koje obavljaju djelatnosti radija ili televizije te kinematografsku djelatnost.

2. Kako ostvarivanje tih sloboda obuhvaća dužnosti i odgovornosti, ono može biti podvrgnuto formalnostima, uvjetima, ograničenjima ili kaznama propisanim zakonom, koji su u demokratskom društvu nužni radi interesa državne sigurnosti, teritorijalne cjelovitosti ili javnog reda i mira, radi sprječavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala, radi zaštite ugleda ili prava drugih, radi sprječavanja odavanja povjerljivih informacija ili radi očuvanja autoriteta i nepristranosti sudbene vlasti.“

36. Sud je dosljedno smatrao da sloboda izražavanja predstavlja jedan od osnovnih temelja demokratskog društva i jedan od preduvjeta njegova napretka i samoostvarenja svakog pojedinca. Sukladno stavku 2. članka 10., ona se primjenjuje ne samo na „informacije“ ili „ideje“ koje su blagonaklono prihvaćene ili se smatraju neuvredljivima ili ne izazivaju nikakvu reakciju, nego i na one koje vrijeđaju, šokiraju ili uznemiruju. To zahtijevaju načela pluralizma, tolerancije i širokougčnosti bez kojih nema „demokratskog društva“. Kao što je utvrđeno člankom 10., sloboda izražavanja podložna je iznimkama koje se, međutim, moraju strogo tumačiti, a potrebu za bilo kakvim ograničenjima potrebno je uvjerljivo utvrditi (vidi *protiv Njemačke* (br. 2) [VV], br. 40660/08 i 60641/08, stavak 101., ECHR 2012; *Couderc i Hachette Filipacchi Associés protiv Francuske* [VV], br. 40454/07, stavak 88., ECHR 2015 (izvadci); i *Bédat protiv Švicarske* [VV], br. 56925/08, stavak 48., ECHR 2016).

37. Sud također smatra važnim uputiti na članak 17. Konvencije. S tim u vezi, svrha članka 17., u mjeri u kojoj se odnosi na skupine ili pojedince, jest onemogućiti im da iz Konvencije izvedu pravo da se upuste u neku djelatnost ili izvrše neki čin s ciljem uništenja prava ili sloboda priznatih u Konvenciji; „... stoga, nijedna osoba ne može iskoristiti odredbe Konvencije za izvršavanje činova čiji je cilj uništenje navedenih prava i sloboda ...“ (vidi *Lawless protiv Irske*, 1. srpnja 1961., stavak 7., Serija A br. 3). Iako za postizanje tog cilja nije potrebno oduzeti svako zajamčeno pravo ili slobodu skupinama i osobama koje se upuste u neku djelatnost u suprotnosti s tekстом i duhom Konvencije, Sud je utvrdio da su sloboda vjere, sloboda izražavanja i sloboda udruživanja zajamčene člancima 9., 10. i 11. Konvencije obuhvaćene člankom 17. (vidi, među drugim izvorima prava, *W.P. i drugi protiv Poljske* (odl.), br. 42264/98, ECHR 2004-VII (izvadci); *Garaudy protiv Francuske* (odl.), br. 65831/01, ECHR 2003-IX (izvadci); *Pavel Ivanov protiv Rusije* (odl.), br. 35222/04, 20. veljače 2007.; i *Hizb ut-Tahrir i drugi protiv Njemačke* (odl.), br. 31098/08, stavci 72. - 75. i 78., 12. lipnja 2012.).

38. Govor koji je nespojiv s vrijednostima navedenim u Konvenciji i zajamčenim Konvencijom nije zaštićen člankom 10. na temelju članka 17. Konvencije (vidi, među ostalim, gore citirani predmet *Delfi AS protiv Estonije* [VV], stavak 136.). Odlučujući element pri ocjenjivanju jesu li izjave, verbalne ili neverbalne, isključene iz zaštite članka 10. člankom 17.

jest pitanje jesu li te izjave usmjerene protiv temeljnih vrijednosti Konvencije, primjerice, poticanjem mržnje ili nasilja, te pitanje je li se, dajući izjavu, autor htio pozvati na Konvenciju kako bi se upustio u neku djelatnost ili izvršio neke činove s ciljem uništenja prava i sloboda zajamčenih Konvencijom (vidi, primjerice, *Perinçek protiv Švicarske* [VV], br. 27510/08, stavak 115., ECHR 2015 (izvadci)). Ipak, članku 17. treba se pribjegavati samo iznimno i u ekstremnim slučajevima (*Paksas protiv Litve* [VV], br. 34932/04, stavak 87., ECHR 2011 (izvadci)).

39. S obzirom na okolnosti ovog predmeta, Sud smatra da nije potrebno baviti se primjenjivošću članka 17. Konvencije, jer je ovaj prigovor u svakom slučaju nedopušten jer je navodno miješanje bilo opravdano temeljem članka 10. stavka 2. Konvencije iz sljedećih razloga.

40. Sud na početku napominje da nije na njemu da utvrđuje koji su dokazi potrebni prema hrvatskom pravu kako bi se dokazalo postojanje bitnih obilježja kaznenog djela poticanja mržnje na temelju rase, nacionalnosti i vjere. Prvenstveno je na nacionalnim vlastima, posebice sudovima, da tumače i primjenjuju domaće pravo. Zadaća Suda je da samo preispita na temelju članka 10. odluke koje su oni donijeli u skladu sa svojom slobodom procjene (vidi, među drugim izvorima prava, *Lhideux i Isorni protiv Francuske*, 23. rujna 1998., stavak 50., *Izješća o presudama i odlukama 1998-VII*, i *Pavel Ivanov protiv Rusije* (odl.), br. 35222/04, 20. veljače 2007.).

41. Sud smatra da su osporene odluke nacionalnih sudova kojima je podnositelj zahtjeva proglašen krivim za prekršaj predstavljale miješanje u njegovo pravo na slobodu izražavanja na temelju prvog stavka članka 10. Konvencije. Kako bi bilo dopušteno na temelju drugog stavka članka 10., takvo miješanje mora biti „propisano zakonom“, mora težiti jednom legitimnom cilju ili više njih i mora biti „nužno u demokratskom društvu“ kako bi se taj cilj ili ciljevi postigli.

42. Sud napominje da je miješanje bilo utemeljeno na zakonu, to jest na članku 4. stavku 1. podstavku 7. i članku 39.a, stavku 1., podstavku 2. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima. Težilo je legitimnom cilju sprječavanja nereda i borbe protiv rasizma i diskriminacije na športskim natjecanjima.

43. Opća načela za ocjenu nužnosti miješanja u ostvarivanje slobode izražavanja nedavno su ponovljena u predmetu *Medžlis Islamske Zajednice Brčko i drugi protiv Bosne i Hercegovine* ([VV], br. 17224/11, stavak 74., 27. lipnja 2017.) u kojem se poziva na predmet *Bédat protiv Švicarske* ([VV] (br. 56925/08, stavak 48., ECHR 2016), kako slijedi:

„...“

(ii) Pridjev ‘nužno’, u smislu članka 10. stavka 2., podrazumijeva postojanje ‘prevladavajuće društvene potrebe’. Države ugovornice uživaju određenu slobodu procjene pri ocjenjivanju postoji li takva potreba, no ta sloboda procjene ide ruku pod ruku s europskim nadzorom koji obuhvaća i zakonodavstvo i odluke kojima se on primjenjuje, čak i kada ih donosi neovisni domaći sud. Sud je stoga ovlašten donijeti

konačno rješenje o tome može li se 'ograničenje' uskladiti sa slobodom izražavanja, kako je zaštićena člankom 10.

(iii) Zadaća Suda, kada izvršava svoj nadzor, nije zauzeti mjesto nadležnih nacionalnih tijela, nego na temelju članka 10. preispitati odluke koje su te vlasti donijele u skladu s njihovom slobodom procjene. To ne znači da je nadzor ograničen na utvrđivanje je li tužena država ostvarivala svoje diskrecijsko pravo razumno, uz dužnu pažnju i u dobroj vjeri; ono što Sud mora učiniti jest sagledati miješanje na koje se prigovorilo s obzirom na cjelokupan predmet i utvrditi je li miješanje bilo 'razmjerno legitimnom cilju kojem se teži' i jesu li razlozi koje su nacionalna tijela navela kako bi opravdala predmetno miješanje 'relevantni i dostatni'... Pritom se Sud mora uvjeriti da su nacionalna tijela primijenila norme koje su u skladu s načelima sadržanim u članku 10. te da su se oslonili na prihvatljivu ocjenu relevantnih činjenica ..."

44. Glede ovog predmeta, Sud smatra da su razlozi koje su iznijeli domaći sudovi za osudu podnositelja zahtjeva bili relevantni i dostatni. Domaći su sudovi utvrdili da se podnositelj zahtjeva obratio gledateljima na nogometnoj utakmici vičući „Za dom“, a kada su gledatelji na to odgovorili „Spremni“, podnositelj je isti izraz ponovio tri puta. Nacionalni su sudovi pažljivo analizirali sve aspekte predmeta te su presudili da je navedeni izraz, bez obzira na njegovo izvorno značenje u hrvatskoj književnosti i poeziji, bio korišten i kao službeni pozdrav Ustaškog pokreta i totalitarnog režima Nezavisne države Hrvatske. Taj se izraz nalazio i na svim službenim dokumentima te države. Nacionalni su sudovi presudili i da je Ustaški pokret iznikao iz fašizma, temeljenog između ostalog i na rasizmu, pa time simbolizira mržnju prema ljudima drugačije vjerske i etničke pripadnosti i manifestaciju rasističke ideologije. Na toj su osnovi nacionalni sudovi proglasili podnositelja zahtjeva krivim jer je dobacivao gledateljima na nogometnoj utakmici poruke, čiji sadržaj potiče mržnju na temelju rase, nacionalne i vjerske pripadnosti.

45. Sud posebnu važnost pridaje kontekstu, odnosno, činjenici da je podnositelj zahtjeva na nogometnoj utakmici pred velikom publikom uzvikivao izraz koji je korišten kao službeni pozdrav totalitarnog režima na koji je publika odgovorila i da je to učinio četiri puta. Sud smatra da je podnositelj zahtjeva, kao poznati nogometaš i uzor mnogim nogometnim navijačima, trebao biti svjestan mogućeg negativnog utjecaja provokativnog uzvikivanja na ponašanje gledatelja (vidi stavke 10. - 14. ove odluke) te se trebao suzdržati od takvog ponašanja.

46. Jedan od elemenata koji se mora uzeti u obzir prilikom ocjenjivanja „nužnosti“ je težina sankcije izrečene podnositelju zahtjeva. S tim u vezi Sud ponavlja da su priroda i ozbiljnost izrečenih kazni čimbenici koji se moraju uzeti u obzir pri ocjeni razmjernosti miješanja (vidi gore citirani predmet *Medžlis Islamske Zajednice Brčko i drugi*, stavak 118.).

47. Podnositelj zahtjeva u ovom predmetu kažnjen je novčanom kaznom u iznosu od 25.000 kuna (oko tri tisuće tristo eura). Sud je uvjeren da iznos novčane kazne određene podnositelju zahtjeva, sam po sebi, nije bio nerazmjern legimitnom cilju kojem se težilo.

48. S obzirom na gore navedeno, Sud ne nalazi nikakve čvrste razloge zbog kojih bi svojim stavom zamijenio stav domaćih sudova i ukinuo ravnotežu koju su uspostavili (vidi *protiv Njemačke (br. 2)* [VV], br. 40660/08 i 60641/08, stavak 107., ECHR 2012). Uvjeren je da je sporno miješanje bilo potkrijepljeno relevantnim i dostatnim razlozima te da su tijela tužene države, s obzirom na relativno skromnu novčanu kaznu izrečenu podnositelju zahtjeva i kontekst u kojem je podnositelj zahtjeva izvikivao osporeni izraz, uspostavile pravičnu ravnotežu između interesa podnositelja zahtjeva za slobodu govora s jedne strane i interesa društva za promicanje tolerancije i uzajamnog poštovanja na športskim događajima i suzbijanje diskriminacije kroz šport s druge strane, postupajući tako u okviru svoje slobode procjene.

49. U skladu s tim, ovaj je prigovor očigledno neosnovan i mora se odbaciti u skladu s člankom 35. stavcima 3. (a) i 4. Konvencije.

D. Ostali prigovori

50. Podnositelj zahtjeva nadalje je prigovorio na temelju članka 13. da korištena pravna sredstva nisu bila učinkovita i na temelju članka 1. Protokola br. 12 da je bio diskriminiran budući da su druge osobe koje su koristile isti izraz bile oslobođene optužbe dok je on proglašen krivim i izrečena mu je novčana kazna.

51. Međutim, u svjetlu cjelokupnog materijala koji posjeduje, te u mjeri u kojoj su pitanja koja su predmet prigovora u njegovoj nadležnosti, Sud smatra da ovi navodi ne upućuju na postojanje povrede prava i sloboda navedenih u Konvenciji ili njezinim Protokolima.

52. U skladu s tim, ovaj je dio zahtjeva očigledno neosnovan i mora se odbaciti u skladu s člankom 35. stavcima 3. (a) i 4. Konvencije.

Iz tih razloga, Sud većinom glasova

utvrđuje da je zahtjev nedopušten.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 29. siječnja 2019.

Abel Campos
Tajnik

Linos-Alexandre Sicilianos
Predsjednik

© 2020 Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava provjerio je točnost prijevoda, te proveo lekturu i pravnu redakciju istoga